ABRIL 2026

APUNTS SOBRE L'ACTUALITAT FISCAL

SUMARI

1. ***REIAL DECRET LLEI 7/2026: MESURES TRIBUTÀRIES DE FISCALITAT ENERGÈTICA***
   El Reial decret llei 7/2026, de 20 de març, pel qual s'aprova el Pla Integral de Resposta a la Crisi a Orient Mitjà, articula un paquet de mesures fiscals, legals i econòmiques destinades a mitigar l'impacte d'aquesta crisi sobre llars, empreses i sectors especialment exposats als costos energètics.
   Aquestes mesures han estat ratificades mitjançant Resolució de 26 de març de 2026, del Congrés dels Diputats.

2. ***IRPF I INTERESSOS DE DEMORA: EL SUPREM REOBRE EL DEBAT***
   El Tribunal Suprem ha admès a tràmit un recurs de cassació que podria canviar novament el criteri sobre la tributació en l'IRPF dels interessos de demora abonats per l'Agència Tributària.

3. ***ITP - EL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL AVALA EL "VALOR DE REFERÈNCIA" COM A BASE IMPOSABLE EN L'IMPOST SOBRE TRANSMISSIONS PATRIMONIALS***
   El Tribunal Constitucional, en la seva Sentència de 12 de febrer de 2026 (rec. 3631/2025), ha declarat la constitucionalitat del "valor de referència" com a base imposable de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials Oneroses (ITP).

4. ***IP - EXEMPCIÓ DE L'EMPRESA FAMILIAR EN L'IMPOST SOBRE EL PATRIMONI. ELS PRÉSTECS A ENTITATS VINCULADES PODEN CONSIDERAR-SE ACTIUS AFECTES SI COMPLEIXEN CRITERIS DE MERCAT I NECESSITAT***
   Els préstecs concedits per una entitat a societats vinculades o a descendents dels socis poden considerar-se actius afectes a l'activitat empresarial a l'efecte d'aplicar l'exempció de l'Impost sobre el Patrimoni, sempre que hagin estat atorgats en condicions normals de mercat i resultin necessaris per a l'obtenció dels rendiments de l'activitat, qüestió que haurà de ser valorada a la llum de les circumstàncies del cas.

5. ***IMPOST SOBRE SUCCESSIONS- EL SUPREM FACILITA LA DEDUCCIÓ DEL 95% EN EL RELLEU D'EMPRESES FAMILIARS DE LLOGUER***
   El Tribunal Suprem (TS) ha emès dues rellevants sentències que fixen doctrina i faciliten en l'àmbit fiscal el relleu de l'empresa familiar quan hi ha societats dedicades a l'arrendament immobiliari.

1. REIAL DECRET LLEI 7/2026: MESURES TRIBUTÀRIES DE FISCALITAT ENERGÈTICA

El Reial decret llei 7/2026, de 20 de març, pel qual s'aprova el Pla Integral de Resposta a la Crisi a Orient Mitjà, articula un paquet de mesures fiscals, legals i econòmiques destinades a mitigar l'impacte d'aquesta crisi sobre llars, empreses i sectors especialment exposats als costos energètics, i que suposen la mobilització de més de 5.000 milions d'€.

A més de mesures més estructurals orientades a accelerar l'electrificació, el desplegament renovable i l'emmagatzematge, amb l'objectiu de reforçar l'autonomia energètica i la resiliència del sistema, la norma estableix un conjunt de mesures tributàries, que inclouen una varietat d'incentius fiscals per a combatre les conseqüències econòmiques derivades de la crisi energètica produïda pel conflicte bèl·lic a Orient Mitjà.

Donada l'amplitud de la norma, el contingut de la qual es desenvolupa en 64 articles, catorze disposicions addicionals, sis transitòries, una derogatòria i vint-i-una finals, en aquests Apunts tractarem esquemàticament les mesures tributàries que conté la mateixa. Les mesures establertes pel RDL 7/2026, han estat ratificades mitjançant Resolució de 26 de març de 2026, del Congrés dels Diputats.

Context general

El Reial decret llei 7/2026 (20 de març) aprova un paquet urgent de mesures fiscals i econòmiques per a mitigar l'impacte de l'encariment energètic derivat de la crisi a Orient Mitjà. Les mesures afecten principalment la fiscalitat de l'energia, carburants i a incentius per a la transició energètica.

Principals mesures tributàries

Impost sobre Hidrocarburs

- **Reducció temporal de tipus** fins a mínims comunitaris.
- Aplicable del 22 **de març al 30 de juny de 2026**.
- Afecta benzines, gasoil, fuels, gas natural, entre altres.
- Condicionada a l'evolució de l'IPC de carburants.

IVA energètic

- **Tipus reduït del 10%** (temporal) per a:
  - Electricitat (≤10 kW i consumidors vulnerables).
  - Gas natural, biomassa i llenya.
  - Carburants.
- Vigència: **22 març – 30 juny 2026**.
- Requereix adaptació de sistemes de facturació.

Impost Especial sobre l'Electricitat

- Tipus reduït del 5,11% **al 0,5%**.
- Vigència temporal fins a juny 2026.
- Es mantenen mínims tributaris per normativa UE.
- Redueix directament la factura elèctrica.

IVPEE (Producció elèctrica)

- **Reducció de la base imposable**:
  - -10% en el primer trimestre.
  - -100% en el segon trimestre.
- Objectiu: abaratir el cost de generació elèctrica.

ITPAJD

- **Exempció** per a transmissions de certificats d'estalvi energètic (CAEs).

Ajudes directes a sectors

Gasoil professional

- Ajuda de **0,20 €/litre** (març–juny 2026).
- Substitueix temporalment la devolució de gasoil professional.

Transport, agrari i pesca

- Extensió d'ajudes a més col·lectius.
- Subvencions directes o per vehicle en uns certs casos.
- Ajudes específiques també per a agricultura i sector pesquer.

Incentius fiscals a l'eficiència energètica

IRPF

- Deduccions per:
  - Rehabilitació energètica (20%–60%).
  - Vehicles elèctrics (fins a 15%).
  - Autoconsum renovable (10%–20%).

Impost de Societats

- **Llibertat d'amortització** per a inversions verdes i electrificació.

Tributs locals

- IBI: bonificació de fins a **50%**.
- ICIO: bonificació de fins a **95%**.

Altres mesures rellevants

- Reformes en el **Sistema Nacional d'Obligacions d'Eficiència Energètica (SNOEE)**.
- Ampliació de subjectes obligats i canvis en el càlcul d'obligacions.
- Aplicació a partir de **2027**.

Conclusió

L'RDL 7/2026 introdueix un **ampli paquet de mesures fiscals temporals** orientades a:

- Reduir el cost energètic per a llars i empreses.
- Donar suport a sectors intensius en energia.
- Impulsar la transició energètica mitjançant incentius fiscals.

2. IRPF I INTERESSOS DE DEMORA: EL SUPREM REOBRE EL DEBAT

El Tribunal Suprem ha admès a tràmit un recurs de cassació que podria canviar novament el criteri sobre la tributació en l'IRPF dels interessos de demora abonats per l'Agència Tributària.

Qüestió clau

Es debat si aquests interessos, pagats quan Hisenda retorna ingressos indeguts, han de tributar com a guany patrimonial o quedar exempts pel seu caràcter indemnitzatori.

Evolució del criteri

- **2020**: El Suprem va considerar que els interessos de demora eren indemnitzacions → **no tributen**.
- **2023**: Canvi de doctrina → passen a considerar-se **guany patrimonial subjecte a IRPF**.

Nou recurs

El cas parteix d'un contribuent que va rebre més de 255.000€ en interessos. Hisenda li va exigir tributar per ells aplicant el criteri de 2023, la qual cosa ha estat recorregut per possible vulneració de:

- Seguretat jurídica
- Confiança legítima
- Irretroactivitat

Aspectes que ha d'aclarir el Suprem

1. **Naturalesa dels interessos**: indemnització (no tributen) vs. guany patrimonial (sí que tributen).
2. **Retroactivitat del criteri de 2023**: si pot aplicar-se a situacions anteriors no fermes.

Impacte potencial

La decisió podria afectar milers de contribuents. Si es limita la retroactivitat o es torna al criteri de 2020, molts podrien evitar tributar per aquests interessos.

3. ITP - EL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL AVALA EL "VALOR DE REFERÈNCIA" COM A BASE IMPOSABLE EN L'IMPOST SOBRE TRANSMISSIONS PATRIMONIALS

El Tribunal Constitucional ***en la seva Sentència de 12 de febrer de 2026 (rec. 3631/2025),*** ha desestimat la qüestió d'inconstitucionalitat plantejada respecte dels articles 10.2, 10.3, 10.4 i 46.1 del TRLITP i AJD, així com de la disposició final tercera del TRLCI, en la redacció donada per la Llei 11/2021, confirmant l'adequació a l'article 31.1 CE del sistema de determinació objectiva de la base imposable mitjançant el denominat **"valor de referència"**.

---

1. Objecte del procés constitucional

La qüestió d'inconstitucionalitat se centrava a determinar si la fixació imperativa de la base imposable de l'ITP (modalitat TPO) conforme al valor de referència cadastral —quan aquest sigui superior al valor declarat— vulnera el principi de capacitat econòmica, en la seva dimensió de **mesura de la imposició**.

L'òrgan judicial promotor sostenia que:

- El sistema estableix un mètode **objectiu, general i obligatori**, sense singularització efectiva de l'immoble.
- S'elimina el procediment clàssic de comprovació de valors.
- Es desplaça al contribuent la càrrega d'impugnació del valor aplicat.
- Pot generar gravamen de capacitats econòmiques inexistents o fictícies.

---

2. Doctrina constitucional aplicada

El Tribunal parteix de la seva jurisprudència consolidada sobre l'article 31.1 CE, especialment en matèria de mètodes objectius de quantificació de bases imposables:

a) Capacitat econòmica com a fonament i com a mesura

- L'adquisició onerosa d'un immoble constitueix manifestació inequívoca de capacitat econòmica (fonament).
- La controvèrsia se situa en la dimensió quantitativa (mesura), és a dir, si el mètode normatiu s'aparta de manera arbitrària o desraonada de la riquesa efectivament posada de manifest.

b) Legitimitat de mètodes objectius o estimatius

El Tribunal reitera que el legislador disposa d'un **ampli marge de configuració**, podent:

- Optar per mètodes objectius.
- Gravar capacitats potencials o presumptes.
- Introduir tècniques de simplificació per raons de practicabilitat administrativa, seguretat jurídica i reducció de litigiositat.

L'única exigència constitucional és que el mètode:

1. No sigui arbitrari.
2. Compti amb justificació objectiva i raonable.
3. No condueixi sistemàticament al gravamen de rendes irreals.

---

3. Naturalesa i configuració del valor de referència

El Tribunal destaca els següents elements estructurals del sistema:

- Es determina a partir de preus comunicats per fedataris públics en escriptures de compravenda.
- Es basa en àmbits territorials homogenis.
- S'individualitza conforme a dades cadastrals de l'immoble.
- Incorpora un factor de minoració per a evitar superar el valor de mercat.
- Té caràcter públic i és susceptible d'impugnació.

No es tracta d'una presumpció "iuris et de iure", sinó d'una **presumpció iuris tantum**, susceptible de desvirtuació mitjançant prova en contra.

---

4. Anàlisi de la suposada vulneració de l'article 31.1 CE

a) Existeix gravamen de riquesa inexistent?

El Tribunal conclou que no. El valor de referència:

- Es troba vinculat a paràmetres objectius del mercat.
- No és un valor abstracte desconnectat de la realitat econòmica.
- Opera com a estàndard objectiu que redueix discrecionalitat administrativa.

L'eventual discrepància puntual entre preu pactat i valor de referència no implica, per si sola, inconstitucionalitat.

b) Es produeix inversió inconstitucional de la càrrega de la prova?

El Tribunal rebutja aquesta tesi. La configuració normativa:

- No presumeix frau.
- No impedeix la impugnació administrativa o jurisdiccional.
- No imposa una càrrega desproporcionada al contribuent.

La supressió del procediment tradicional de comprovació de valors no vulnera l'article 31.1 CE, al no existir un dret constitucional a un concret model de gestió tributària.

c) Comparació amb la STC 182/2021 (IIVTNU)

A diferència del model declarat inconstitucional en l'IIVTNU:

- Aquí no es grava una plusvàlua inexistent.

- Existeix connexió estructural entre la manifestació de capacitat econòmica i el paràmetre quantificador.
- El mètode no ignora de manera absoluta la realitat econòmica del cas.

---

5. Conseqüències interpretatives
La sentència consolida les següents línies doctrinals:
1. El "valor de referència" és compatible amb el principi de capacitat econòmica.
2. La simplificació administrativa constitueix justificació objectiva suficient.
3. La Constitució no imposa la utilització de mètodes d'estimació directa.
4. El control constitucional no es projecta sobre la major o menor perfecció tècnica del mètode, sinó sobre la seva raonabilitat estructural.

---

6. Impacte en la pràctica tributària
- Es reforça la posició de l'Administració tributària autonòmica en ITP i, per extensió, en ISD.
- Es redueix la viabilitat d'impugnacions basades exclusivament en la discrepància entre preu declarat i valor de referència.
- L'estratègia processal haurà de centrar-se en la prova tècnica individualitzada que acrediti singularitats de l'immoble.
- Es consolida un model de tributació immobiliària basat en estàndards objectius "ex-ante".

Conclusió
El Tribunal Constitucional avala definitivament el trànsit des del concepte de "valor real" cap a un sistema de **determinació objectiva "ex-ante" de la base imposable**, declarant que el valor de referència no vulnera el principi de capacitat econòmica en el seu vessant de mesura de la imposició.

4. IP - EXEMPCIÓ DE L'EMPRESA FAMILIAR EN L'IMPOST SOBRE EL PATRIMONI. ELS PRÉSTECS A ENTITATS VINCULADES PODEN CONSIDERAR-SE ACTIUS AFECTES SI COMPLEIXEN CRITERIS DE MERCAT I NECESSITAT

Analitzem la **Consulta Vinculant V1787-25** de la Direcció General de Tributs sobre si els **préstecs concedits per una societat familiar a descendents i entitats vinculades** poden considerar-se **actius afectes a l'activitat econòmica**, a l'efecte d'aplicar l'exempció **en l'Impost sobre el Patrimoni** prevista en l'article 4.Vuit.Dos de la Llei 19/1991.

Supòsit plantejat
- Matrimoni en règim de guanys, titular del 100% d'una societat.
- La societat desenvolupa activitat d'ensenyament i activitat immobiliària.
- L'esposa exerceix funcions de direcció, percebent remuneració superior al 50% dels seus rendiments del treball i activitats econòmiques.
- L'entitat concedeix préstecs a fills i a societats vinculades.

Es compleix, en principi, l'accés a l'exempció per participacions en empresa familiar.

Criteri de la DGT
La DGT distingeix entre:

Accés a l'exempció → Es compleixen els requisits legals.
Abast de l'exempció → Només s'aplica sobre la part del valor de les participacions corresponent a **actius afectes** a l'activitat econòmica.

En relació amb els **préstecs concedits**, la DGT assenyala que:
- Són actius representatius de la cessió de capitals a tercers.
- **Podrien considerar-se afectes**, sempre que:
  - Es concedeixin en **condicions de mercat**.
  - Siguin **necessaris per a l'obtenció de rendiments** de l'activitat.
- L'apreciació de la "necessitat" requereix una anàlisi concreta que correspon als òrgans de gestió i inspecció.

Jurisprudència rellevant

Es recorda la doctrina del Tribunal Suprem (Sentència 5/2022, de 10 de gener), que admet que actius financers poden considerar-se afectes si responen a necessitats empresarials (capitalització, solvència, liquiditat, accés al crèdit), sempre que s'acrediti la seva vinculació real a l'activitat.

Conclusió pràctica
Els préstecs a familiars o entitats vinculades **no queden automàticament exclosos** del concepte d'actiu afecte.

No obstant això, serà imprescindible justificar:

- La seva **adequació a condicions de mercat**.
- La seva **vinculació real i proporcional** amb l'activitat empresarial.
- Que no constitueixen mera gestió patrimonial.

En definitiva, l'exempció en l'Impost sobre el Patrimoni només aconseguirà a la part proporcional del valor de les participacions vinculada a actius veritablement afectes a l'activitat econòmica.

5. IMPOST SOBRE SUCCESSIONS- EL SUPREM FACILITA LA DEDUCCIÓ DEL 95% EN EL RELLEU D'EMPRESES FAMILIARS DE LLOGUER

Tribunal Suprem – Sentència 186/2026, de 19 de febrer
sala contenciosa administrativa – Recurs 1326/2024

Matèria
Impost sobre Successions i Donacions (ISD) – Reducció del 95% per transmissió intervius de participacions en empresa familiar (article 20.6 LISD) – Exempció en Impost sobre el Patrimoni (article 4. Vuit LIP) – Activitat econòmica en arrendament d'immobles – Requisit d'empleat a jornada completa.

Suposat de fet
Es va impugnar una liquidació de l'ISD derivada de la donació de participacions socials d'una societat hòlding familiar.
L'Administració va negar l'aplicació íntegra de la reducció del 95% prevista en l'article 20.6 LISD en considerar que una de les societats participades, dedicada a l'arrendament de finques rústiques, **no realitzava activitat econòmica**, perquè no compta formalment amb un empleat contractat a jornada completa, tal com exigeix l'article 27.2 LIRPF.
No obstant això, la gestió d'aquesta activitat es realitzava mitjançant empleats contractats per altres societats del mateix grup empresarial.

Qüestió jurídica
Determinar si, a l'efecte d'aplicar la reducció del 95% en l'ISD, pot considerar-se assolit el requisit d'empleat a jornada completa quan:

- La societat arrendadora pertany a un grup empresarial.
- L'activitat està integrada funcionalment en l'activitat econòmica del grup.
- Els mitjans personals estan centralitzats en una altra entitat del grup.

Criteri del Tribunal Suprem
El Tribunal Suprem estima el recurs i fixa la següent **doctrina**:

Sí que pot considerar-se complert el requisit de l'empleat a jornada completa, encara que no estigui formalment contractat per la societat arrendadora, quan:

- Existeix un grup de societats en els termes de l'article 42 CCom.
- L'activitat d'arrendament s'integra funcionalment en l'activitat econòmica real del grup.
- Existeix una ordenació efectiva i conjunta de mitjans personals i materials a nivell de grup.
- La societat arrendadora no es limita a un arrendament passiu, sinó que participa en una activitat econòmica complexa.

El Tribunal rebutja una interpretació formalista de l'article 27.2 LIRPF i adopta una interpretació **teleològica i finalista**, alineada amb la finalitat de protecció de l'empresa familiar.
Fonament interpretatiu rellevant

- La remissió de l'article 4.Vuit LIP a l'article 27 LIRPF no impedeix analitzar la realitat econòmica del grup.
- La finalitat de la reducció és afavorir la continuïtat de l'empresa familiar.
- S'atén recomanacions europees sobre la transmissió empresarial.
- El decisiu és la realitat econòmica i funcional, no la mera formalitat contractual.

Sentència
- S'estima el recurs de cassació.
- S'anul·la la sentència del TSJ de Múrcia.
- S'anul·la la liquidació practicada per l'Administració.
- Procedeix l'aplicació íntegra de la reducció del 95% de l'article 20.6 LISD.

Conclusió pràctica
Aquesta sentència consolida un criteri rellevant en matèria d'empresa familiar:
- En estructures de grup, el requisit d'empleat a jornada completa en activitats d'arrendament pot complir-se a nivell de grup, sempre que existeixi integració funcional real.
- Suposa un important suport a les estructures empresarials familiars organitzades sota hòldings i centralització de mitjans.

BOU & ASSOCIATS